

Trends in Veiligheid 2021: adaptieve organisaties houden Nederland veilig

Op het moment van schrijven van dit trendrapport is de strijd tegen COVID-19 nog in volle gang. Woorden schieten tekort om te beschrijven hoe blij we zijn met de inzet van eenieder in deze strijd, waaronder niet in de laatste plaats de medewerkers in het veiligheidsdomein. Want juist ook de organisaties in het veiligheidsdomein hebben moeten reageren op de nieuwe werkelijkheid, zowel wat die betekent voor de samenleving als ook wat die betekent voor de eigen organisatie en manieren van werken.

Een van de interessante aspecten in deze omwenteling is de rol van technologie. Technologie heeft nu, nog meer dan eerder, mensen samengebracht, is faciliterend geweest in samenwerking en in het delen van creativiteit en informatie. Het heeft er zelfs voor gezorgd dat ontwikkelingen die al een tijdje langzaam gingen, opeens een versnelling kregen door de urgentie die gevoeld werd. Niet het vermijden van risico's, maar de focus op het benutten van kansen staat daarbij centraal. Ook binnen het veiligheidsdomein was dit waarneembaar, zoals Ric de Rooij, plaatsvervangend secretaris-generaal bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid, ons vertelde in een recent gesprek:

.....
"Corona heeft ons bijvoorbeeld geholpen in het versterkte besef dat we meer moeten investeren in de informatiebeveiliging. Niet om de boel meer dicht te zetten, maar juist om stapsgewijs bewust risico's nemen. Veiligheid als driver om risico's te nemen. Niets doen is ook geen optie. Het urgentiebesef heeft ons bijvoorbeeld geholpen om versneld een Cloudstrategie en Cloudafwegingskader te maken. Dat gaat de organisaties in het domein helpen in de doorontwikkeling."
.....

In dit trendrapport zien we talloze voorbeelden van het grote vermogen van het veiligheidsdomein om adaptief te zijn, als respons op de crisis maar ook als reactie op de steeds sneller digitaliserende samenleving.

.....
Ric de Rooij: "Je ziet hierin een aantal praktische ontwikkelingen die nu versneld zijn gerealiseerd, zoals het meer gebruikmaken van telehoren. Maar breder zijn we veel meer bezig met het gebruik van data en hoe je slim en veilig organiseert dat data op het juiste moment op de juiste plek beschikbaar is. Zo moet een officier van Justitie overtuigd kunnen zijn dat hij/zij kan vertrouwen op de informatie van de politie zonder dat deze tussentijds gecorrumpeerd is. De strafrechten is belangrijk als het gaat om dergelijke waarborgen."
.....

In enkele artikelen komt dit aspect van informatiegestuurd werken en de deling van data of informatie terug. Slimme technieken kunnen helpen in het delen van informatie zonder dat onderliggende data gedeeld hoeft te worden.

We herkennen duidelijk in het domein dat meer en beter gewerkt wordt aan informatiegestuurd werken. Zo wordt verkend hoe met behulp van Artificial Intelligence (AI) de prioritering van strafzaken kan worden ondersteund. En wordt gewerkt aan een verbeterde intake van cyberzaken en gedigitaliseerde criminaliteit om intelligence te genereren die gebruikt kan worden bij het bestrijden van dit fenomeen met vernieuwende interventies. De toename van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercriminaliteit heeft ervoor gezorgd dat het inmiddels de hoeveelheid woninginbraken voorbij is. Het is VVC (Veel Voorkomende Criminaliteit) in het jargon. Daar waar traditioneel de strafrechten toegerust is op het aanpakken van één of enkele daders die één of enkele slachtoffers maken, zal men nu moeten omgaan met een enkele dader die honderden slachtoffers kan maken, verspreid over het land, in een middag tijd. Het gebruik van techniek en meer in het bijzonder data zal hierin een oplossing moeten verzorgen. Hoe dit kan worden gedaan wordt ook in een artikel in dit rapport mooi beschreven.

Informatiegestuurd werken en het gebruik van data, helemaal bij de overheid en in het bijzonder het veiligheidsdomein, staat meer dan ooit in de belangstelling. Transparantie, veiligheid en ethiek zijn enorm van belang. Ook hier geldt dat er naast risico's, vooral kansen te benutten zijn. Zo zien we dat innovatieve ontwikkelingen ook organisaties kansen biedt om nieuwe maatschappelijke waarde te creëren. Kijk bijvoorbeeld naar het CJIB, dat de meesten van ons zullen kennen van het verwerken en innen van verkeersboetes. Door middel van slimme data-analyses in het Datalab JenV willen zij burgers met schulden kunnen signaleren om hen in een vroeg stadium te kunnen (laten) helpen in plaats van het stug verder opstapelen van de schulden. Op deze manier wil het CJIB voorkomen dat mensen verder in de problemen komen.

Een ander voorbeeld is op het vlak van identiteitsfraude, een criminaliteitsvorm die de afgelopen 6 jaar met meer dan 500% toegenomen is. Door de digitale versnelling in de periode van COVID-19 is dit alleen maar verder toegenomen. Om één van de grootste oorzaken van dit groeiende probleem het hoofd te bieden, ondersteunen data en AI de mens bij het sneller en beter detecteren van de echtheid van identiteitsdocumenten. In dit rapport leest u daar meer over.

De recente coronacrisis heeft ook nog eens versneld duidelijk gemaakt dat de organisaties in het veiligheidsdomein zich niet enkel te richten hebben op een veranderende samenleving, maar ook de eigen organisatie zich snel heeft aan te passen. De pandemie heeft voor een verschuiving gezorgd in hoe en waar we werken. Werken op afstand is hiervan het meest voor de hand liggende aspect, maar het is slechts het topje van een ijsberg. Het heeft fundamentele gevolgen voor het behouden van talent in de organisaties, de processen, onroerend goed, duurzaamheid en technologie. De organisaties in het domein moeten een nieuw sociaal contract smeden met werknemers en de samenleving, waarin de autonomie en flexibiliteit die werknemers nu tijdens de pandemie opdoen, de verwachtingen permanent herdefiniëren. Door deze ontwikkeling te omarmen, kan het domein straks profiteren van een (nog) meer betrokken en loyale groep medewerkers, lagere bedrijfskosten en een kleinere ecologische voetafdruk.

Echter, ook al voor COVID-19 was er een stroomversnelling waarneembaar in het toepassen van AI en robotisering en de ingrijpende gevolgen die dit heeft voor het personeel en de aard van het werk. Om het rendement op investeringen in AI en automatisering te maximaliseren, moeten de managers en bestuurders in het domein de implicaties ervan begrijpen voor de rollen, vaardigheden en talent die ze nodig hebben om in de toekomst te gedijen, en een cultuur creëren van continu leren en aanpassen. Wetende dat vrijwel iedere organisatie begint te beseffen dat men versneld nieuwe vaardigheden in huis moet halen, volstaat de 'fire-and-hire' methode niet meer. De vijver waaruit gevist wordt voor nieuwe talenten is klein en er zijn straks te veel vissers. Nu kijken hoe je daarop kunt anticiperen, bijvoorbeeld door kritisch te kijken naar de omscholing van een deel van je personeel, of de inzet van techniek is noodzakelijk. Wij noemen dit 'Reinventing work' en in dit trendrapport wordt bijvoorbeeld inzicht gegeven in hoe Defensie middels strategische personeelsplanning anticipeert op deze ontwikkeling.

.....
Ook Ric de Rooij benadrukt deze noodzaak: "Wij hebben het besef dat we ook meer moeten investeren in wat we noemen ambtelijk vakmanschap op digitalisering. We hoeven niet alles zelf in huis hebben maar we moeten wel voldoende kunnen inschatten wat de kansen en bedreigingen zijn van digitalisering, zoals bijvoorbeeld op het vlak informatiebeveiliging. We hoeven niet alle state-of-the-art kennis te hebben, daarvoor kunnen we jullie inhuren, maar we moeten wel in staat zijn om te zien waar we waarde toe kunnen voegen en de impact op veiligheid kunnen vergroten."
.....

In dit trendrapport vindt u vele artikelen die gaan over hoe data en informatie het domein helpen om effectiever en doelmatiger te zijn, hoe cyber(security) enorm toeneemt en hoe er in de eigen organisatieontwikkeling en innovatie processen wordt geanticipeerd op de toekomst. Het was ons wederom een waar genoegen om dit rapport samen te stellen en we wensen u veel leesplezier.

Erik Staffeleu
Senior Director Publieke Sector, Capgemini Invent
erik.staffeleu@capgemini.com

Martijn van de Ridder
Hoofd Insights & Data Publieke Sector, Capgemini
martijn.vande.ridder@capgemini.com